

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

ННІ педагогічної освіти, соціальної роботи і мистецтва
Кафедра дошкільної освіти

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Інформаційна культура вчителя початкової школи

Освітня програма «Дошкільна та початкова освіта»

Спеціальність 012 Дошкільна освіта

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “28” серпня 2019 р.

Черкаси 2019

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Інформаційна культура вчителя початкової школи
Викладач(-і)	Чичук Антоніна Петрівна
Контактний телефон викладача	0995425995
E-mail викладача	toniabida@gmail.com
Формат дисципліни	Лекції, практичні, самостійна робота, контрольна робота, залік
Обсяг дисципліни	90
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://doshkilly.at.ua/
Консультації	Консультації проводяться щовівторка з 09.00 до 10.00 в ауд. 259. Онлайн консультації можуть бути організовані за бажанням студентів з використанням Viber 0995425995

2. Анотація до курсу

Навчальна дисципліна «Інформаційна культура вчителя початкової школи» спрямована на формування обізнаності студентів у галузі сучасних інформаційних технологій та способів їх використання в освітньому процесі Нової української школи шляхом розкриття дидактичного потенціалу мультимедійного простору, технологізації предметних методик початкової школи, активно-діяльнісного інтерактивного підходу до організації занять, володіння методичними прийомами та електронними цифровими ресурсами.

Модуляризація компетентнісно-орієнтованої програми навчальної дисципліни. Зміст навчальної дисципліни розподілений за двома змістовими модулями:

Змістовий модуль 1. «Інформаційна культура як конструкт навчання в освітньому просторі Нової української школи» розкриває зміст інформаційної культури як інноваційного напрямку розвитку освітнього процесу ХХІ століття, складові інформаційної культури вчителя початкових класів, організаційно-дидактичні умови формування медіапростору Нової української школи, особливості інформаційного менеджменту у професійній діяльності вчителя початкових класів, визначає роль Інтернету у професійній діяльності педагога.

Змістовий модуль 2. «Інтеграція інформаційної культури в освітній процес Нової української школи» описує дидактичний потенціал інноваційних медіаосвітніх та мультимедійних технологій, розкриває процес моделювання структури уроку з елементами інформаційних технологій, описує інформаційну культуру вчителя початкової школи

Технологічно-педагогічний інструментарій створення шкільного сайту, електронного портфоліо, медіа-кейсів педагогів та учнів.

У межах навчального курсу студенти ознайомлюватимуться з практико-зорієнтованим змістом інформаційної культури, закономірностями, принципами, методами, організаційними формами навчання із залученням медіапродуктів з опорою на мас-медіа. Для реалізації окреслених завдань студентам репрезентовано низку інноваційних інструментів навчання, які розкривають можливості застосування медіаресурсів для підвищення ефективності організації процесу навчання.

3. Мета та цілі курсу

Мета курсу – забезпечити студентів знаннями з теорії та практики розвитку інформаційної культури, розкрити потенційні можливості медійних засобів та інноваційних технологій з метою визначення способів їх застосування в освітньому просторі Нової української школи та підвищення інформаційної культури вчителя початкової школи, шляхом забезпечення всебічної підготовки майбутніх педагогів до безпечної та ефективної взаємодії у медіапросторі, формування медіаграмотності та медіакомпетентності відповідно до вікових та індивідуальних особливостей, потреб та запитів.

Курс сприятиме здобуттю студентами теоретико-практичних засад інформаційної культури, формуванню медіакультури та медіакомпетентності як процесу розвитку особистості на основі знань засобів масової комунікації (медіа). Освітній контент

навчальної дисципліни передбачає оволодіння студентами інформаційною культурою, технологіями навчання, сучасною комп'ютерною та медійною технікою, засобами телекомунікаційного зв'язку, інструментальними програмними засобами, що забезпечують інтерактивний інформаційно-дидактичний супровід сучасних технологій навчання.

Цілі – у результаті вивчення курсу на основі знань теорії та практики ви дізнаєтеся про особливості застосування медіаосвітніх технологій та медіаресурсів в освітньому процесі початкової школи, зможете генерувати нові ідеї з курсу інформаційна культура, здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем інформаційної культури та реалізовувати їх в освітньому процесі Нової української школи (НУШ), самостійно планувати, організовувати та здійснювати мультимедійний супровід освітньої діяльності учнів, готувати та проводити мультимедійні уроки у початкових класах на відповідному рівні, самостійно

обирати інноваційні медіа ресурси та застосовувати медіаосвітні технології в освітньому процесі початкової школи, відповідно до вимог Нової української школи.

4. Результати навчання (компетентності).

Програмні результати навчання:

-знати сучасні концепції, завдання, зміст, методи, організаційні форми і засоби дошкільної та початкової освіти; особливості та інструментарій психолого-педагогічного супроводу освітнього процесу; методи діагностики та корекції психофізичного розвитку дітей дошкільного та молодшого шкільного віку; види і зміст контролю за його перебігом.

-виявляти та формулювати проблеми, визначати об'єкт та предмет дослідження, формулювання мету та гіпотезу дослідження, визначати основні поняття; володіння методами збирання даних відповідно до гіпотез, створення масивів емпіричних даних, опрацювання різноманітних джерел повідомлень тощо, повага авторських прав; підбирати і використовувати універсальні та спеціальні методи дослідження; створювати, передавати та упроваджувати результати дослідження у практику.

-уміти визначити напрямки своєї діяльності, її конкретні цілі і завдання на кожному етапі навчальної, виховної роботи і передбачати кінцевий результат; володіти методами визначення ефективності заходів, спрямованих на підвищення якості навчально-виховної роботи; уміти проектувати власну педагогічну систему у професійній діяльності.

-готовність до систематичного підвищення своєї професійно-педагогічної майстерності; володіти знаннями про способи професійного самовдосконалення; уміти усвідомлювати рівень власної діяльності, своїх здібностей, бачити причини недоліків у своїй роботі, в собі; володіти навичками самоудосконалення, уміти використовувати механізм самооцінки власних досягнень в дослідницькій діяльності.

-координувати організацію освітнього процесу в закладах освіти (ЗДО, ЗЗСО, ЗВО), створювати умови для розвитку, навчання і виховання дітей.

-управляти інноваційною діяльністю в системі дошкільної та початкової освіти: застосовувати процедуру проектування, моделювання та обґрунтування інновацій, розробляти програму апробації та експертизи, організовувати реалізацію інновацій; створювати умови для проведення експериментальної роботи.

Загальні компетентності:

-цінування та повага різноманітності та мультикультурності. Здійснювати професійну діяльність за принципами толерантності, безоціночності іншої особистості; вирішувати конфліктні ситуації і надавати підтримку в нових, проблемних і кризових ситуаціях;

-здатність генерувати нові ідеї. Бути готовим проявляти ініціативу і приймати доцільні та відповідальні рішення в проблемних ситуаціях; діяти в нестандартних ситуаціях і нести соціальну й етичну відповідальність за прийняті рішення.

-здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. Володіти практичними способами пошуку наукової і професійної інформації з використанням сучасних комп'ютерних засобів, хмарних технологій, баз даних і знань.

Фахові компетентності:

-здатність до професійного самовдосконалення: професійна самоосвіта, особистісне

зростання, проектування подальших особистих освітньо-професійних траєкторій;
 -здатність використовувати форми, методи, технології та враховувати принципи науково-педагогічних досліджень, виявляти тенденції розвитку подій та прогнозувати розвиток педагогічних процесів у системі дошкільної й початкової освіти та підвищення професійної майстерності викладача, вчителя.;
 -здатність і готовність застосовувати інформаційно-комунікаційні технології, опрацьовувати різні види інформації.

5. Організація навчання курсу.

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	14
семінарські заняття / практичні / лабораторні	16
самостійна робота	60

Загальна кількість годин

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)		Нормативний / Вибірковий	
третий	Дошкільна освіта	2		Цикл професійної підготовки. Дисципліни за вибором студента	
<i>Тема, план</i>	<i>Форма заняття</i>	<i>Літера тура</i>	<i>Завдання, год</i>	<i>Вага оцінки</i>	<i>Термін виконання</i>
<i>Змістовий модуль 1. «Інформаційна культура як конструкт навчання в освітньому просторі Нової української школи»</i>					
Тема 1. Інформаційної культури – інноваційний напрям розвитку освітнього процесу XXI століття, складові інформаційної культури вчителя початкових класів, організаційно-дидактичні умови формування медіапростору Нової української школи.	Лекція – презентація	[1,2,3,4, 10, 11, 12,18]	Переглянути презентацію. Виконати завдання: 2.Підготувати презентацію «Інформаційна культура вчителя початкової школи»(2 год.)		До наступного заняття за розкладом

Практичне заняття 1. Тема. Освітній інструментарій медійно-інформаційної грамотності педагога	Практичне заняття	[1,3,4,5, 6,8,10, 11, 18, 19]	Індивідуальне творче завдання (ІТЗ) №1 (2 год.)	5 балів	Відповідно до розкладу
Тема 2. Медіаосвіта та медіаграмотність як складові інформаційної культури вчителя початкових класів.	Проблемна лекція	[2,4,8, 10,11, 17,18]	Переглянути презентацію. Проблемно-пошукові завдання. Застосовуючи технології «Випереджаючого навчання», «Змішаного навчання», виконати завдання: Охарактеризуйте мету та завдання нової української школи.		Відповідно до розкладу
Практичне заняття 2. Тема. Організаційно-дидактичні умови формування медіапростору Нової української школи	Практичне заняття	[1,4,8, 9,10,11 , 13,19]	Індивідуальне творче завдання (ІТЗ) №2 (2 год.)	15	Відповідно до розкладу
Тема 3. Інформаційний простір освітнього закладу Організаційно-дидактичні засади формування інформаційного простору освітнього закладу.	Лекція-дискусія	[1,3,4, 8,10, 11,13, 15, 18, 19]	Виконати завдання: Умови реалізації методичних прийомів інформаційного простору освітнього закладу.		Відповідно до розкладу

Практичне заняття 3. Інформаційний менеджмент у професійній діяльності вчителя початкових класів.	Практичне заняття-дискусія	[1,4, 8, 9 10, 11, 13,18]	Індивідуальні творчі завдання (ІТЗ) №3 (4 год.)	10	Відповідно розкладу
Тема 4. Інтернет у професійній діяльності педагога Історія виникнення Інтернету та сучасний стан його розвитку Епоха інтернету: нові освітні ресурси та ризики застосування в початковій школі. Роль Інтернету у житті людини. Інтернет і права людини. Етика в Інтернеті. Нетикет. Безпечний інтернет: як захистити дітей від кібербулінгу. Кібербулінг або віртуальна агресія	Лекція-презентація з елементами дискусії	[1,4, 8, 10, 11, 12,16,18]	Перегляд презентації, відеосюжету. Проблемні завдання та запитання. 1.Історичні аспекти виникнення Інтернету. 2. Етика в Інтернеті. 3.Навчання інтернет безпеки на основі дослідницького гопідходу.		Відповідно до розкладу
Змістовий модуль 2. Інтеграція інформаційної культури в освітній процес Нової української школи					
Тема 5. Дидактичний потенціал інноваційних медіаосвітніх та мультимедійних технологій Особливості організації мультимедійних уроків у початковій школі. Навчальні цілі та завдання мультимедійного	Лекція – презентація	[1,4,8,9 , 10,12, 13]	Перегляд відеосюжету «Урок у початковій школі». Аналіз відеосюжету. Проблемні ситуації.		Відповідно до розкладу

уроку Алгоритм мультимедійного уроку. Характеристика етапів уроку					
Практичне заняття 4. Тема. Моделювання структури уроку з елементами інформаційних технологій	Практичне заняття	[1,4,6,7, 8,9,10, 12,15]	Груповий проект «Види та типи проектів у НУШ»	25	Відповідно розкладу
Тема 6. Використання форматів медіа в освітньому процесі початкової школи Поняття про медіа-текст та його види. Схеми дослідження медіатекстів Використання комп'ютерних технологій на уроках у початковій школі (інтерактивні комп'ютерні флеш ігри, інтелектуально творчі завдання).	Лекція-презентація з елементами випереджаючого навчання	[1,4,8, 10,11,19]	Перегляд презентації «Креалізовані тексти» Застосовуючи технології «Випереджаючого навчання», «Змішаного навчання»		Відповідно розкладу
Практичне заняття 5. Тема. Технології аналізу медіатекстів (реалізація змістової лінії початкової освіти «Досліджуємо медіа»)	Практичне заняття	[1,4, 8,9, 10,11, 12, 13, 18,19]	Індивідуальні навчально-дослідницькі завдання №4	10	Відповідно розкладу
Тема 7 Технологічно-педагогічний інструментарій створення шкільного сайту, електронного портфоліо, медіа-кейсів педагогів та учнів Технологія та техніка створення шкільного медіа-сайту. Види електронних портфоліо педагога.	Лекція-тренінг		Перегляд презентації Груповий проект «Види портфоліо педагога»		Відповідно до розкладу

Алгоритм роботи з медіакейсами.					
Практичне заняття 6. Тема. Практика застосування ігрових інформаційних технологій в освітньому процесі початкової школи	Практичне заняття	[2,3,4,7, 8, 9,10,11, 13,15] http://mon.gov.ua	Індивідуальні навчально-дослідницькі завдання №5.	5	Відповідно до розкладу
Практичне заняття 7 Тема. Технології створення та використання презентацій на уроках у початковій школі.	Практичне заняття	[1, 2, 4, 8,9, 10,11, 13,14, 15]	Перегляд презентації Проблемні завдання, практикум щодо створення освітніх презентацій.	10	Відповідно до розкладу
Практичне заняття 8 Застосування ігрових інформаційних технологій в освітньому процесі початкової школи	Практичне заняття	[1,2,4, 8,10, 13,15]	Виконати завдання: 1. Геймерство: за і проти. 2.Освітньо-виховний потенціал комп'ютерних ігор	10	Відповідно до розкладу
Модульна контрольна робота	Тест		Виконання тестового завдання	20	Відповідно до розкладу

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Оцінювання знань студентів з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до ПОРЯДКУ організації та проведення оцінювання успішності студентів університету. Система оцінювання включає поточний, модульний та семестровий контроль знань. Поточний контроль здійснюється під час практичних занять і передбачає усні відповіді здобувачів на теоретичні питання.
-----------------------------------	--

	<p>Максимальна оцінка кожного заняття – 5 бали. Участь у практичних заняттях упродовж семестру – 40 балів. Підсумковий контроль – залік. Максимальна оцінка – 100 балів.</p> <p>Допуск до заліку становить максимум 75 балів, бал за складання заліку (підсумковий контроль, тест) становить максимум 25 балів.</p> <p>Самостійна робота –8 б.</p> <p>Контрольна робота – 10 б.</p> <p>Підсумкове тестування – 10 балів</p> <p>ІНДЗ – 7 балів.</p>
Вимоги до письмової роботи	<p>Передбачена одна контрольна робота (1-10 балів), що складається з 2 теоретичних питань (6 бали) та 1 практичного (4 бали). Також враховуються виконання завдання частково-пошукового та творчого рівнів, що передбачають розроблення кейс-уроку (ІНДЗ) – максимум (7 балів). Передбачене одне письмове підсумкове тестування (максимум 10 балів).</p>
Практичні заняття	<p>Оцінюється відвідуваність усіх 8 занять упродовж семестру за 5- бальною шкалою. Виступи на практичних заняттях (за заняття від 1-до 5 балів кожне) –максимум 40 балів; Оцінювання самостійної роботи: 1-8.</p>

7. Політика курсу

1. Інформація щодо результатів тестування, виконання індивідуальних і групових робіт, презентації результатів самостійної роботи, загальна оцінка тем в цілому надається кожному студенту як індивідуально, так і для всієї групи в цілому. Неприпустимими є плагіат та списування. 2. Інформація щодо оцінки виконання індивідуального завдання надається студентові після представлення (у т.ч. публічного) результатів виконання роботи. Результати самостійної роботи студентів перевіряються на 3 та 7 тижнях навчання. Сумативна оцінка за кожною темою в цілому надається студентам на 5 та 9 тижнях навчання. Результати виконання студентом індивідуального творчого завдання надаються згідно з розкладом практичних занять. 3. Присутність студентів на практичних заняттях, контрольній роботі та іспиті є обов'язковою. Лекційні курси, а також додаткові ресурси для засвоєння змісту курсу є доступними на сайті дистанційної освіти (за поданим вище посиланням). Якщо студент пропустив практичне заняття, необхідно виконати всі практичні завдання, які були предметом оцінювання. 4. Якщо студент не отримав сумативну оцінку за результатами виконання практичних завдань (на практичних заняттях), а також не виконав завдань для самостійної роботи, то він не допускається до здачі заліку.

5. Контактні дані для онлайн допомоги та консультування: toniabida@gmail.com

Викладач: доцент доцент Чичук А.П.

8. Рекомендована література.

1. Баришполець О. Т., Найдьонова Л. А., Мироненко Г. В. та ін. Медіакультура особистості: соціально-психологічний підхід : навчально-методичний посібник. К. : Міленіум, 2018. 440 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу <http://mediaosvita.org.ua/book/mediakultura-osobystosti-sotsialn>

2. Батьки, діти та медіа: путівник із батьківського посередництва / О. Волошенюк, О. Мокрогуз; За ред. В. Іванова, О. Волошенюк. К. : ЦВП, АУП, 2017. 79 с.

3. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні (нова редакція) (2016) [Електронний

- ресурс]. Режим доступу: https://ms.detector.media/mediaprosvita/mediaosvita/kontseptsiya_vprovadzhennya_mediaosviti_v_ukraini_nova_redaktsiya
4. Медіаграмотність та критичне мислення в початковій школі: посібник для вчителя / Бакка Т., Голошапова В., Дегтярьова Г., Євтушенко Р., Іванова І., Крамаровська С., Мелещенко Т, Шкребець О. / За редакцією Волошенюк О., Іванова В. К. : ЦВП, АП, 2017. 197 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу <http://www.aup.com.ua/uploads/momg.pdf>
  5. Литовченко І. В., Максименко С. Д., Болтівець С. І. Діти в Інтернеті: Як навчити безпеці у віртуальному світі : посібник для батьків. К. : Видавництво ТОВ «Видавничий Будинок «Аванпост-Прим», 2010. 48 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://rvokolomak.ucoz.ua/Informatizazija/kijiv_star.pdf
  6. Медіаграмотність на уроках суспільних дисциплін : посібник для вчителя / за ред. В. Іванова, О. Волошенюк, О. Мокрогуза К. : Центр вільної преси, Академія української преси, 2016. 201 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу - <http://www.aup.com.ua/book1/>
  7. Медіаосвіта та медіаграмотність : підручник / ред.-упор. В. Ф. Іванов, О. В. Волошенюк; за науковою редакцією В. В. Різуна.К. : Центр вільної преси, 2012. 352 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу - <http://www.aup.com.ua/uploads/momg.pdf>
  8. Практична медіаосвіта: авторські уроки : збірка / ред.-упор. В. Ф. Іванов, О. В. Волошенюк; за науковою редакцією В. В. Різуна. Київ : Академ. укр. преси, Центр вільної преси, 2013. 447 с.
  9. Червінська І.Б. Медіадидактика початкової школи: концепція та методичні вказівки: методичний посібник/ handbook. Івано-Франківськ: Вид-во НАІР, 2019. 72 с.
  10. Червінська І.Б. Медіаосвітній простір гірської школи: змістове наповнення та соціокультурна трансформація. Гірська школа Українських Карпат. Наукове фахове видання з педагогічних наук. 2018. №18. С.83-89. [Електронний ресурс]. Режим доступу - http://mountainschool.pu.if.ua/sites/default/files/Issue_18/19.pdf
  11. Червінська І.Б. Завдання для самостійної та проектної роботи студентів з навчальної дисципліни «Медіадидактика»: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2019. 48 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.d-learn.pu.if.ua>
  12. Шейбе С., Рогоу Ф. Медіаграмотність: підручник для вчителя/ Сінді Шейбе, Фейз Рогоу/ Перекл. з англ. С. Дьома; за загал. ред. В.Ф. Іванова. К.: Центр вільної преси, Академія української преси. 2014. 319 с. [Електронний ресурс]. - Режим доступу - <http://www.aup.com.ua/sindi-sheybe-feyz-rogou-mediagramotni/>
  13. Літостанський В. В., Даниленко В. І., Мележик В. П., Іванова Т. В., Волошенюк О. В., Іванов В. Ф. Сходинки до медіаграмотності: Програма для загальноосвітніх навчальних закладів 2 – 4 класів / Інститут інноваційних технологій і змісту освіти Міністерства освіти і науки України, Національної академії педагогічних наук України, Академія української преси. К.: АУП, ЦВП, 2014. 28 с. [Електронний ресурс]. - Режим доступу - http://www.aup.com.ua/ml/progr_2_4.pdf
  14. Медіаграмотність у початковій школі: посібник для вчителя / Волошенюк О. В, Ганик О.В., Голошапова В. В, Дегтярьова Г.А, Іванова І. Б., Кожанова А. Ю., Пиза Г. Ю., Шкребець О. О, Янкович О. І. / За редакцією Волошенюк О. В., Іванова В. Ф. Київ : ЦВП, АУП, 2018. 234 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу - http://www.aup.com.ua/uploads/Pochatkova_school_2018.pdf
  15. Про Національну програму інформатизації: Закон України : із змінами, внесеними згідно із Законом № 5463-VI від 16.10.2012, ВВР, 2014, № 4, с. 152, т. 61 // Відомості Верховної Ради (ВВР). 1998. № 27, т. 181 [Електронний ресурс]. – Режим доступу <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/74/98-%D0%B2%D1%80>
  16. Thoman E., Jolls T. Literacy for the 21st Century: An Overview & Orientation Guide To Media Literacy Education. Centre for Media Literacy. Tessa Jolls 2008. 87 p.
  17. . Gonnet, J. (2001). Education aux medias: Les controversies fecondes. Paris: CNDP, Hachette, 144 p. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.degruyter.com/view/j/commun.2018.43.issue-4/commun-2017-0051/commun-2017-0051.xml>
  18. Літературне читання. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів для 2-4

класів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.mon.gov.ua/images/files/navchalni_programu/

20. Малюємо комікси щодо сталого розвитку. Навчально-методичний посібник / Автори: Есбьорн Йорсатер, Мерилін Мелманн, Лідія Пшеніцина, Ірина Семко, Іван Тікота. Українську версію підготували: Ігор Сущенко Олена Пометун. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://esd.org.ua/sites/esd.org.ua/files/programs/comix.pdf>

21. Masterman, L. A rationale for Media Education // Media Literacy in the Information Age: Current perspectives (pp. 15-68). New Brunswick, 1997.

Допоміжні:

1. Закон України «Про освіту» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 38-39, ст.380). [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

2. Закон України «Про загальну середню освіту». [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/normativno-pravova-baza1.html>

3. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://mon.gov.ua/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8%202016/12/05/konczepczyia.pdf>

4. Нова українська школа: poradnyk dlya vchytelya / за заг. ред. Бібік Н. М. К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2017/11/NUSH-poradnyk-dlya-vchytelya.pdf>

**Доцент кафедри дошкільної освіти,
кандидат педагогічних наук, доцент**

А.П.Чичук